

รายงานการประชุมคณะกรรมการการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว
ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC)
ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๔ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔
ณ โรงแรมสุโขทัยเทอร์เซอร์ รีสอร์ท แอนด์สปา อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ผู้มาประชุม

๑. นายวิรุฬ	พรรณเทวี	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย
๒. พันตำรวจเอกกรวิกร	อุกฤษฏ์มโนรณ	ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสุโขทัย
๓. นายสมศักดิ์	สัมเพ็ชร	นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
๔. นายณัฐพงษ์	เฮียงกุล	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
๕. นายธนกร	วงศ์วิเศษ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ (แทน)
๖. นายคมกฤษ	ศิริยุทธแสนยากร	โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสุโขทัย
๗. นางสาวพนิดา	คมขำ	นักผังเมืองปฏิบัติการ
๘. นายเทียนชัย	วงศ์ษา	ท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย
๙. นางสาวกรชนก	มาภรณ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๑๐. นายสุภวัฒน์	เปรมพุ่ม	ปลัดอำเภอฝ่ายความมั่นคง
๑๑. นายยงยุทธ	ศรีสัตย์เชื้อ	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
๑๒. นางบุญชู	สาดี	วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย
๑๓. นายสมพงษ์	ศรีหงษ์	ผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการ
๑๔. นายเมืองแมน	เกิดนานา	ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย
๑๕. นายศราวุฒิ	เอี่ยมอ่อน	นักวิชาการอุตสาหกรรม
๑๖. นางเครือวรรณ	ปานทับ	นักวิชาการขนส่งชำนาญการพิเศษ
๑๗. นางสุชานันท์	ศุภราช	พลังงานจังหวัดสุโขทัย
๑๘. นายไชยพจน์	กัณหา	สถิติจังหวัดสุโขทัย
๑๙. นายวิมลบุตร	เจริญวงศ์	ผู้อำนวยการระดับ ๘ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสุโขทัย
๒๐. นายธงชัย	สถิตตระกุล	ผู้จัดการการประปาส่วนภูมิภาค สาขาสุโขทัย
๒๑. ร้อยตำรวจเอกชนาเทพ	วะสวนนท์	รอง สว.สทท.๑ กก.๓ บก.ทท ๒
๒๒. นายชวรินทร์	สุภาษา	นายช่างชลประทานอาวุโส
๒๓. นายวินิตย์	แหมา	ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ แขวงทางหลวงชนบทสุโขทัย
๒๔. นายธีรศักดิ์	ธนูศิลป์	นักโบราณคดีปฏิบัติการ
๒๕. นายพิชญ	ปานมี	ผู้ช่วยนักโบราณคดี

๒๖. นายอภิวัดน์	ทับทิมโต	ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสุโขทัย
๒๗. นายพิจารณ์	เขมา	เจ้าพนักงานพิทักษ์ป่า
๒๘. นายพิรพงษ์	พัฒนาโชครุ่งเรือง	รองปลัดเทศบาลตำบลเมืองเก่า (รักษาการ นายกเทศมนตรีตำบลเมืองเก่า)
๒๙. นายนิรัตน์ชัย	แหยมอินทร์	ผู้ช่วยนักวิชาการการศึกษา
๓๐. นายยงยุทธ	สีสตัยเชื้อ	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ
๓๑. นายวีระ	รูปทอง	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุโขทัย
๓๒. นายคำรณ	แก้วถึง	ผู้แทนชุมชนตำบลเมืองเก่า
๓๓. นางสาวสาธิตา	โฆษิตานนท์	กรรมการสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัด สุโขทัย
๓๔. นางสาวอัญชัญ	อินหันท	นายกสมาคมท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย
๓๕. นายปองเลิศ	เฉลิมศิริโรจน์	ประธานชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เมืองเก่าสุโขทัย
๓๖. นายประครอง	สายจันทร์	ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔
๓๗. นายณัฐพงศ์	บุญคำ	ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔
๓๘. นางสาวสุรางคนางค์	พ่วงแผน	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานพื้นที่ พิเศษ ๔
๓๙. นายรตน	ทิพย์ชำนาญ	เจ้าหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษ สำนักงานพื้นที่ พิเศษ ๔

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายธรรมบุญ	ภาครูป	ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ ๕ (อพท.๕)
๒. นายศราวุธ	กลั่นทะกะสุวรรณ	ผู้อำนวยการฝ่ายปฏิบัติการ (อพท.๕)
๓. นางสาวบุญเลียม	ชุมภู	เจ้าหน้าที่พัฒนาพื้นที่พิเศษ ๔ (อพท.๔)
๔. นายอนุศิษฐ์	พุ่มขบา	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (อพท.๔)
๕. นางสาวปิยะอนงค์	คงพิรอด	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (อพท.๔)
๖. นางสาวนิภาพร	วงศ์คำคุณ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (อพท.๔)
๗. นางสาวปราณี	คำพวง	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (อพท.๔)
๘. นายอารีฟาน	โต๊ะหมัดและ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (อพท.๔)
๙. นายณัฐพล	ประสงค์สุขสกุล	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ (อพท.๔)

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น. ประธานเปิดการประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑

ดร.ประครอง สายจันทร์

ผู้จัดการ อพท.๔

กรรมการและ

เลขานุการร่วม

เรื่อง ที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC)

๑. จังหวัดสุโขทัยได้กำหนดให้การท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาจังหวัดสุโขทัย โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานยกระดับคุณภาพการบริการและผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์มูลค่าสูงรวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัยมีมาตรฐานในระดับสากล และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒. สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ หรือ อพท.๔ ภายใต้การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. เข้าพบ นายวิรุฬ พรรณเทวี ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ ขอรับนโยบายในการเตรียมการส่งตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เข้าประกวดรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Sustainable Destinations Top ๑๐๐) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งจะต้องดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่

๓. นายวิรุฬ พรรณเทวี ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย มอบนโยบายให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) และเตรียมส่งสมัครเข้าประกวดรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Sustainable Destinations Top ๑๐๐) ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ โดยให้ อพท.๔ ดำเนินการร่วมกับเทศบาลตำบลเมืองเก่า และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า

๔. นายวิรุฬ พรรณเทวี ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) ตามคำสั่งจังหวัดสุโขทัย ที่ ๕๐๘/๒๕๖๔ ณ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ครอบคลุม ๔ หมวด คือ

๑) การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

๒) เพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางสังคม/เศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น

๓) เพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางวัฒนธรรมแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยว และ

๔) เพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบด้านลบทางสิ่งแวดล้อม โดยมีรายนามและอำนาจหน้าที่ตามเอกสารแนบ

นายวิรุฬ พรรณเทวี

ผู้ว่าราชการจังหวัด

ประธานกรรมการ

รูปแบบการปกครองของตำบลเมืองเก่า ประกอบด้วย ๓ ส่วนราชการส่วนภูมิภาคคือ เทศบาลตำบลเมืองเก่า องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย และหน่วยงานอื่นที่มีบทบาทหรือกำกับดูแล เช่นกรมศิลปากรและอพท. นั้นเป็นราชการส่วนกลาง โดยในการบริหารจัดการเรื่องการท่องเที่ยวนั้นจำเป็นต้องมีแผนยุทธศาสตร์ทางการท่องเที่ยว และต้องมีคณะกรรมการเรื่องการ

ท่องเที่ยว ทั้งนี้ตำบลเมืองเก่าอยู่ในการกำกับดูแลของหลายภาคส่วนราชการ ดังนั้นหน่วยงานเหล่านั้นต้องเข้ามีส่วนร่วม รวมถึงจะต้องมีการสอบถามความคิดเห็นจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ว่าเห็นด้วยหรือไม่ในการที่จะเข้ามาทำกิจการใดๆก็ตาม และควรมีการศึกษากฎหมายหรือขอบเขตให้ชัดเจน เช่นสอบถามจากโยธาธิการจังหวัด ว่ามีพื้นที่ต้องห้ามหรือไม่

ให้ศึกษาแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาภาคเหนือ และแผนกลุ่มจังหวัด ว่าได้มีแนวทางหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน GSTC ผังไว้กับแผนเหล่านั้นหรือไม่ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยให้การสนับสนุนในการส่งตำบลเมืองเก่าเข้าประกวดรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Sustainable Destination Top ๑๐๐) เกิน ๑๐๐ เปอร์เซนต์ เนื่องจากที่ผ่านมาหลายหน่วยงานที่เข้ามาร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัย เช่น สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (TCEB) และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) ซึ่งกำลังจะขับเคลื่อนเรื่องจังหวัดอัจฉริยะ โดยการขับเคลื่อนเรื่องการท่องเที่ยวนั้นเป้าหมายคือต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในจังหวัดสุโขทัยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ในการส่งเข้าประกวดรางวัลดังกล่าวนั้น จำเป็นจะต้องมีหน่วยงานในการรับผิดชอบหลักในการดำเนินงานแต่ละข้อ หน่วยงานเดียวไม่สามารถทำทุกอย่างได้โดยขาดความร่วมมือจากภาคี เช่นในเรื่องอารยสถาปัตย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัยเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการ โดยมีโยธาธิการและผังเมืองเป็นหน่วยงานสนับสนุน

ทั้งนี้ต้องเน้นแหล่งท่องเที่ยวในตำบลเมืองเก่าว่าจะทำที่ไหนบ้าง เช่นอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยทั้งหมด ทั้งนี้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและชุมชนโดยรอบ ควรจะมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม หรือพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติรามคำแหง อาจจัดให้มีกิจกรรม Event เพื่อกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวในแต่ละฤดูกาล

ชุมชนที่อยู่อาศัยรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ควรต้องมีการออกแบบการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนให้มีความกลมกลืนกับโบราณสถาน และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน GSTC นอกจากนี้ในเรื่องนักท่องเที่ยว ควรต้องมีการวางเป้าหมายกลุ่มนักท่องเที่ยว เช่น หากมีนักท่องเที่ยวมุสลิมมาเที่ยวจังหวัดสุโขทัย มีร้านอาหารสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้หรือไม่ มีสถานที่สำหรับการละหมาดหรือไม่ ต่อมากลุ่มนักท่องเที่ยวม้งสวิตที่ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน สุโขทัยมีร้านอาหารรองรับสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้หรือไม่ และกลุ่มนักท่องเที่ยวคนไทย ทุกคนต่างต้องการการบริการที่ดี และฝากถึง อพท.๔ ในการค้นหาสุดยอดร้านอาหารอร่อยที่เป็นสุดยอดในตำบลเมืองเก่า เพราะคนไทยชอบกิน และชอบใช้จ่ายในการซื้อสินค้า ทั้งนี้เรื่องการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัย เป็นเรื่องที่ว่าราชการจังหวัดให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดการค้าขายในพื้นที่ แต่จะมีวิธีการอย่างไรในการดึงเงินจากกระเป๋านักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวและความสวยงามของสินค้าที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ โดยหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน GSTC เป็นแค่เพียงกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาเท่านั้น

เรื่องก๊าซเรือนกระจก สามารถดึงองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) เข้ามา Back up ในเรื่องข้อมูลต่างๆได้ในการกรอกข้อมูลหลักฐาน และรางวัลที่ได้รับมาก่อนหน้าจาก UNESCO ก็สามารถนำเรื่องเหล่านี้มาเป็นกำลังเสริมในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมไปถึงโครงการ LIMEC หรือ Luangprabang-Indochina-Mawlamyine Economic Corridor ที่มีการดำเนินการอยู่ก่อนหน้าแล้ว ก็สามารถเชื่อมโยงกับการทำงานในตอนนี้ได้

การดำเนินการและกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตำบลเมืองเก่า โดยมีรางวัลเป็นผลพลอยได้ แต่ประเด็นหลักคือเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในตำบลเมืองเก่า เนื่องจากเป็น Signature ใหญ่ของจังหวัดสุโขทัย โดยจากสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังจังหวัดสุโขทัยประมาณ หนึ่งล้านห้าแสนคนนั้น หนึ่งล้านคนเป็นคนไทยและเข้าเยี่ยมชมยังอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และที่เหลือเป็นชาวต่างชาติ และเป็นชาวต่างชาติที่มาจากยุโรปเป็นหลัก ดังนั้นในการดำเนินการส่งประกวดรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Sustainable Destination Top ๑๐๐) นั้นจะเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มชาวยุโรปเข้ามายังจังหวัดสุโขทัยเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า หากมีหน่วยงานที่ต้องการให้เพิ่มเข้ามาเป็นคณะทำงาน สามารถนำเสนอเพิ่มเติมและแจ้งได้ที่ฝ่ายเลขาฯ

มติที่ประชุม

ระเบียบวาระที่ ๒

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

ที่ประชุมรับทราบ

เรื่อง เพื่อทราบ

เรื่องที่ ๒.๑ รายละเอียดหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC)

ตามเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑-๒๕๘๐) นั้น มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ที่จะต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งประเด็นการท่องเที่ยวตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดสุโขทัยที่น่าสนใจ ได้แก่

๑. **แผนย่อยด้านระบบนิเวศสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว** มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับการรักษาจุดเด่นของประเทศด้านอัตลักษณ์ความเป็นไทย และให้คุณค่ากับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ โดยมีตัวชี้วัดเป็นดัชนีความสามารถในการแข่งขันด้านการเดินทางและท่องเที่ยว (Travel and Tourism Competitiveness Index หรือ TTCI)

๒. **แผนย่อยด้านการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ** เป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น โดยมีตัวชี้วัดเป็นอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

๓. **แผนย่อยด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม** เป้าหมายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น และสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

ดังนั้น หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวจึงต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานเทียบชั้นในระดับสากล มีผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนา (Outcome) ที่สามารถจับต้องได้อย่างชัดเจน อพท. จึงได้นำหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria หรือ GSTC) มาใช้ในการพัฒนานโยบาย/แผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ทั่วโลกให้การยอมรับ

สภาการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Council ชื่อย่อ GSTC) ภายใต้การสนับสนุนขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ได้จัดทำหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria หรือ เกณฑ์ GSTC) โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์กร เพื่อ

๑) สร้างหลักการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระดับสากล โดยจะรับรองคุณภาพ (Accreditation) ของมาตรฐานการประเมินต่างๆ ที่รับรองการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

๒) ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดการท่องเที่ยวของมาตรฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ได้รับการรับรองจาก GSTC

๓) ชี้แนะให้คำปรึกษาแหล่งท่องเที่ยวในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยว

GSTC ได้พัฒนาหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก จำนวน ๒ ประเภท คือ

๑) สำหรับแหล่งท่องเที่ยว (GSTC for Destination Criteria : GSTC-D)

๒) สำหรับสถานประกอบการที่พักและบริษัทนำเที่ยว (GSTC for Industry : GSTC-I)

เกณฑ์ GSTC นั้น คำนึงถึงการเพิ่มผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว (Maximize Benefit) และลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว (Minimize Negative Impact) โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ และผู้มีส่วนได้เสีย เกณฑ์ GSTC-D มีทั้งหมด ๔๑ ข้อ ประกอบด้วย ๑๐๕ ตัวชี้วัด แบ่งเป็น ๔ หมวด คือ

A ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

B การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางสังคม-เศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น

C การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางวัฒนธรรมแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยว

D การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบด้านลบทางสิ่งแวดล้อม

อพท. นำหลักเกณฑ์ GSTC มาใช้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวซึ่งได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. อพท. ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจาก GSTC และคณะที่ปรึกษาจากศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประเมินความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว (GSTC Destination Assessment Program) โดยนำร่องที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย

จังหวัดสุโขทัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งการประเมินครั้งนี้ เป็นไปเพื่อการศึกษาการประเมินสถานภาพเบื้องต้นของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวตามหลักเกณฑ์ของ GSTC เท่านั้น

๒. อพท. จัดทำคู่มือการประเมินและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามหลักเกณฑ์ของ GSTC-D โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในฐานะที่ปรึกษา ภายใต้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญของ GSTC ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือ (MoU) ระหว่าง อพท. และสภาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก

๓. อพท. ใช้เกณฑ์ GSTC เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การนำหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC) มาใช้ในแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก โดยต้นแบบเริ่มที่ตำบลเมืองเก่า หลังจากนั้นจะนำไปต่อยอดยังอำเภอศรีสัชนาลัย และจังหวัดกำแพงเพชรต่อไป

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

เรื่องที่ ๒.๒ ผลการประเมินระดับสถานความยั่งยืนของตำบลเมืองเก่า ตามเกณฑ์ GSTC พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๓

กระบวนการประเมินความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) กำหนดพื้นที่สำหรับการประเมิน ๒) จัดทำแผนผังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๓) เก็บข้อมูลเบื้องต้น ๔) เก็บข้อมูลทุติยภูมิ และ ๕) เก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับเกณฑ์ GSTC แต่ละข้อ

ระบบประเมินสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว จะประเมินตามเกณฑ์ GSTC ทั้ง ๔๑ ข้อ โดยแบ่งระดับความยั่งยืนตามสี่ที่กำหนด ดังนี้

สีแดง คือ มีปัญหาที่ต้องแก้ไข หรือ มีความเสี่ยงที่ต้องป้องกัน

สีชมพู คือ มีมาตรการและกิจกรรมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

สีเหลือง คือ มาตรการนั้นและถูกนำไปปฏิบัติในพื้นที่หรือในกลุ่มเป้าหมาย

สีเขียว คือ บรรลุผลสัมฤทธิ์ (Outcome) ตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินมีประโยชน์สำหรับนำไปวางแผนพัฒนาเพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนต่อไปได้

คณะกรรมการประเมินแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากคณาจารย์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่ผ่านการฝึกอบรมนักประเมินแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางของ GSTC และ เจ้าหน้าที่ อพท. ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามหลักเกณฑ์ GSTC พร้อมสอบผ่านข้อเขียนภาคภาษาอังกฤษจาก GSTC

ผลการประเมินระดับสถานะความยั่งยืนของตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์ GSTC พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๓ และการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยวตำบลเมืองเก่าพบว่า ตำบลเมืองเก่ามีจุดแข็งด้านการจัดการวัฒนธรรม แต่มีจุดอ่อนด้านสิ่งแวดล้อม

นายวิรุฬ พรรณเทวี

ในการดำเนินงานให้คำนึงถึงผลกระทบเชิงลบต่อสังคมเป็นหลัก และเนื่องจาก

ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

ปริมาณขยะในเทศบาลงานลอยกระทงค่อนข้างสูง ดังนั้นควรสร้างความตระหนักรู้ และหาวิธีในการจัดการให้มีผลการดำเนินงานเป็นสีเขียว ทั้งนี้การดำเนินการในเรื่องต่างๆไม่จำเป็นต้องทำทุกเรื่องพร้อมกัน เนื่องจากงบประมาณที่จำกัด

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

เรื่องที่ ๒.๓ การดำเนินงานพัฒนายกระดับความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว

ตำบลเมืองเก่า ตามเกณฑ์ GSTC และ Top๑๐๐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ผลการประเมินระดับสถานะความยั่งยืนของตำบลเมืองเก่าตามเกณฑ์ GSTC พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นแนวทางให้ อพท.๔ ได้ปฏิบัติการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางเกณฑ์ GSTC ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ การสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยวหรือการท่องเที่ยว

GSTC ข้อ B ๔ ความคิดเห็นของชุมชนท้องถิ่น

คำอธิบายเกณฑ์ : ความคิดเห็นของชุมชนท้องถิ่น ความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่น ต่อการบริหารแหล่งท่องเที่ยวจะต้องได้รับการจัดบันทึกอย่างสม่ำเสมอและรายงานต่อสาธารณะในเวลาอันสมควร

ตัวชี้วัด :

IN-B๔.a. มีการเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึก ติดตาม และรายงานผลต่อสาธารณชนเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้คนในท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

IN-B๔.b. มีการเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึก ติดตาม และรายงานผลอย่างสม่ำเสมอในระยะเวลาที่เหมาะสมสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ผลการสำรวจและความคิดเห็นของชุมชนจะต้องนำไปปรับใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้ชุมชนมีทัศนคติที่เป็นมิตรต่อนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และสถานประกอบการเพิ่มขึ้น

การดำเนินการตามเกณฑ์ : วันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ อพท.๔ ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยวหรือการท่องเที่ยว ณ โรงแรมสุขโขทัยเทรเซอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา ด้วยวิธีการสำรวจวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย ๑) ประธานชุมชน ๑๒ ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า ๒) คณะกรรมการชมรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเมืองเก่าสุขโขทัย ๓) ผู้ประกอบการท้องถิ่น และ ๔) เจ้าหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลเมืองเก่า

ประเด็นการสำรวจ ประกอบด้วย ๒ คำถามหลัก ดังนี้

๑. ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อนักท่องเที่ยวหรือการท่องเที่ยว โดยมีคำถามเพื่อให้แสดงทัศนคติด้านบวกและด้านลบ รวม ๑๘ เรื่อง เช่น

- การท่องเที่ยวส่งผลให้พื้นที่ในชุมชนเกิดความเจริญหรือไม่ อย่างไร
- การท่องเที่ยวทำให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น หรือเกิดอาชีพที่หลากหลายมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร
- นักท่องเที่ยวก่อความรำคาญจากการเยี่ยมชมหรือไม่ อย่างไร
- นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการทำลายโบราณสถานหรือธรรมชาติหรือไม่ อย่างไร
- การท่องเที่ยวทำให้คนนอกพื้นที่ย้ายเข้ามาลงทุนธุรกิจเพิ่มขึ้นหรือไม่ ฯลฯ

๒. ความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนท้องถิ่น ต่อการบริหารแหล่งท่องเที่ยวของหน่วยงานรัฐ ในด้านต่างๆ ได้แก่ การสร้างบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ การจัดหรือสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมท่องเที่ยว และการสื่อความหมายถึงเรื่องราวในแหล่งท่องเที่ยว

เมื่อได้ผลการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจจากชุมชนแล้ว จึงนำประเด็นปัญหาต่างๆ มาสอบถามชุมชนอีกครั้ง เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหา แบ่งเป็นความต้องการในการแก้ปัญหา ๔ ระดับ ได้แก่ ๑) มีความจำเป็นมากและมีผลกระทบมาก ๒) มีความจำเป็นมากแต่มีผลกระทบน้อย ๓) มีความจำเป็นน้อยแต่มีผลกระทบมาก และ ๔) มีความจำเป็นน้อยและมีผลกระทบน้อย

อพท.๔ พิจารณาความคิดเห็นของคนในชุมชนที่ได้จากการสำรวจไปดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง โดยเลือกประเด็นที่มีความจำเป็นมากและมีผลกระทบมากมาดำเนินการเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นด้วยการผลิตแผ่นพับสื่อสารสร้างความเข้าใจกับนักท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน และนำไปแจกจ่ายยังโรงแรมและสถานที่ท่องเที่ยว โดยประเด็นที่จัดการปัญหาของชุมชนมีจำนวน ๗ ประเด็น มีดังนี้

- ๑) นักท่องเที่ยวต่อราคาสินค้ามากเกินไป
- ๒) นักท่องเที่ยวขโมยสินค้าของชุมชน
- ๓) นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไว้ในแหล่ง เนื่องจากมีถังขยะจำนวนน้อย เพราะต้องคำนึงถึงทัศนียภาพของโบราณสถาน
- ๔) พฤติกรรมนักท่องเที่ยวไม่เคารพโบราณสถาน
- ๕) การแต่งกายของนักท่องเที่ยวไม่เหมาะสม
- ๖) นักท่องเที่ยวไม่รู้กฎจราจร ไม่ระมัดระวัง
- ๗) การดูแลจัดการสุนัขภายในอุทยานประวัติศาสตร์

ผลการยกระดับสถานะความยั่งยืน : จากการประเมินระดับสถานะความยั่งยืนในข้อนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ในระดับสีชมพู เมื่อได้ดำเนินการนำความคิดเห็นของชุมชนไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาก็ได้รับการประเมินสถานะยกระดับเป็นสีเหลืองในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

การดำเนินงานต่อเนื่องในปี ๒๕๖๔ : จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินการสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยวหรือการท่องเที่ยว โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณกับกลุ่มเป้าหมายในตำบลเมืองเก่าจำนวนประมาณ ๓๐๐ คน และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยในปีนี้จะใช้เป็นตัวเลขฐานทัศนคติของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

กิจกรรมที่ ๒ การสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และชุมชนโดยรอบ

GSTC ข้อ D๒ การปกป้องระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง

คำอธิบายเกณฑ์ : แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบการควบคุมและดูแลผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่อาจมีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อธำรงไว้ซึ่งการรักษาถิ่นที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ ระบบนิเวศ และการป้องกันการแพร่ระบาดของแมลงและโรค

ตัวชี้วัด :

IN-D๒.a. มีคลังข้อมูลที่อยู่อาศัยและพันธุ์สัตว์และพืชหายากที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามที่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย

IN-D๒.b. มีระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์และพืช และระบบนิเวศ

IN-D๒.c. มีระบบป้องกันการแพร่ระบาดของสัตว์ แมลงและโรคต่าง ๆ จากภายนอกพื้นที่

ทั้งนี้ จะต้องมีการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของระบบนิเวศดั้งเดิมในแหล่งท่องเที่ยวจะต้องได้รับการรักษาไว้ และได้รับการยอมรับในระดับชาติ

และ GSTC ข้อ D๓ การปกป้องพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า

คำอธิบายเกณฑ์ : แหล่งท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามกฎหมายท้องถิ่น กฎหมายประจำชาติและกฎหมายระหว่างประเทศในการเก็บเกี่ยว การล่า การแสดง และการค้าสิ่งมีชีวิตจากป่า รวมทั้งพันธุ์ไม้และพันธุ์สัตว์

ตัวชี้วัด :

IN-D๓.a. มีการรับรองอนุสัญญา CITES ว่าด้วยการค้าพันธุ์สัตว์ และพันธุ์พืชหายากข้ามพรมแดน

IN-D๓.b. มีข้อบังคับและมาตรฐานสำหรับควบคุมการเก็บเกี่ยว การล่า การแสดง และการค้าสิ่งมีชีวิตจากป่า

ทั้งนี้ จะต้องมีการให้ความรู้กับสถานประกอบการและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับข้อบังคับและข้อห้าม

การดำเนินการตามเกณฑ์ : อพท.๔ จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านนิเวศวิทยาสัตว์และผู้เชี่ยวชาญด้านพฤกษศาสตร์และพื้นที่ชุ่มน้ำมาดำเนินการ ดังนี้

๑) กำหนด ๖ เส้นทาง ในการสำรวจพันธุ์สัตว์และพันธุ์พืช (ประเภทนก แมลง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม และพืชบก) และจัดทำคลังทรัพยากรชีวภาพในรูปแบบรายชื่อสัตว์และพืช รายชื่อพืชต่างถิ่นรุกรานและพืชต่างถิ่นที่มีแนวโน้มจะกระจายเข้ามาบกรวนระบบนิเวศในพื้นที่ ทั้งนี้ พบว่ามีสัตว์เฉพาะถิ่นอยู่ในพื้นที่ มีสัตว์คุ้มครอง และพบว่า

แหล่งที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงอยู่ในบริเวณที่มีการตั้งอยู่ของโบราณสถาน ชุมชน และมีการทำการเกษตร ซึ่งมีแหล่งน้ำและมีแหล่งอาหารของสัตว์อยู่ เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งที่มีป่าอย่างเดียว หรือมีโบราณสถานอย่างเดียว หรือมีชุมชนอย่างเดียว จะไม่มีความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต แต่ในอุทยานประวัติศาสตร์ซึ่งมีแหล่งน้ำ (ตระพัง) พบว่ามีนกหลากหลายชนิดมากกว่าบริเวณอื่นเช่นกัน

๒) ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรพืชและสัตว์

๓) เสนอข้อแนะนำในการจัดการ ติดตาม และปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ

๔) จัดการประชุมเผยแพร่ข้อมูลทรัพยากรพืชและสัตว์ที่สำคัญให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๒๐ ท่าน เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมสุโขทัย เทอร์เซอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา เพื่อสร้างรับรู้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น รวมถึงข้อแนะนำเกี่ยวกับมาตรการและแนวทางสอดส่องดูแลไม่ให้นักท่องเที่ยวทำผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สัตว์และพันธุ์ไม้

นอกจากนี้ อพท.๔ ยังได้ออกแบบและผลิตแผ่นพับคู่มือ “เที่ยวสุขใจ ปลอดภัย ยั่งยืน” สำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน แจกจ่าย ณ สถานที่ท่องเที่ยวและโรงแรม โดยแผ่นพับระบุเนื้อหาสิ่งที่ควรปฏิบัติต่อธรรมชาติ รวมถึงให้ข้อมูลว่าตำบลเมืองเก่าเป็นถิ่นที่อยู่ของแมลงเฉพาะถิ่นและมีสัตว์คุ้มครองที่ใกล้สูญพันธุ์

ผลการยกระดับสถานะความยั่งยืน : จากการประเมินระดับสถานะความยั่งยืน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ในระดับสีชมพู แม้ว่าจะมีการสำรวจพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์เพื่อจัดทำเป็นคลังข้อมูลที่อยู่อาศัยและพันธุ์สัตว์และพืชหายากที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคามแล้ว แต่ยังไม่สามารถยกระดับเป็นสีเหลืองในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ เนื่องจากภาคที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการประชุมร่วมกันว่าจะทำอย่างไรให้เกิดระบบการจัดการที่ติดตามผลกระทบและคุ้มครองที่อยู่อาศัย พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง

และสำหรับข้อ D๓ ได้รับการยกระดับจากสีชมพูเป็นสีเหลืองในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เนื่องจากได้มีการเผยแพร่ข้อมูล ให้กับสถานประกอบการและนักท่องเที่ยว เพื่อปกป้องที่อยู่อาศัยพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ

การดำเนินงานต่อเนื่องในปี ๒๕๖๔ : อพท.๔ จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญด้านนิเวศวิทยาสัตว์และผู้เชี่ยวชาญด้านพฤกษศาสตร์และพื้นที่ชุ่มน้ำมาดำเนินการสำรวจสัตว์และพืชในแหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อประเมินความเสี่ยงว่าระบบนิเวศมีความเปราะบางอย่างไรบ้าง โดยพิจารณาจากข้อมูลผลการสำรวจในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ มาจัดทำเป็นแนวทางอนุรักษ์ระบบนิเวศและการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจะต้องมีการจัดประชุมร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องให้เกิดเป็นแนวทางและระบบติดตามอย่างมีส่วนร่วมและต่อเนื่อง พร้อมดำเนินโครงการหรือกิจกรรมนาร่องเพื่อให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วที่สุด นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องออกข้อบังคับและข้อห้ามเพื่อปกป้องที่อยู่อาศัยพันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช และระบบนิเวศ ที่มีความเปราะบางหรือไม่

กิจกรรมที่ ๓ การสำรวจข้อมูลการใช้น้ำของภาคการท่องเที่ยวและภาคชุมชนในตำบลเมืองเก่า

GSTC ข้อ D๗ การควบคุมการใช้น้ำ

คำอธิบายเกณฑ์ : แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีระบบดูแลทรัพยากรน้ำเพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทต่าง ๆ ใช้น้ำในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด : IN-D๗.a. มีระบบการจัดการให้ปริมาณการใช้น้ำของสถานประกอบการมีความเหมาะสมกับความต้องการน้ำของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

ทั้งนี้ สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวจะต้องมีระดับการใช้น้ำที่เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการน้ำของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว โดยแหล่งท่องเที่ยวมีความมั่นคงทางน้ำ มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการให้บริการกับนักท่องเที่ยว และมีการจัดการจัดสรรน้ำของทุกภาคส่วนในพื้นที่

การดำเนินการตามเกณฑ์ : อพท.๔ จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลสถิติปริมาณการใช้น้ำมาเปรียบเทียบระหว่างภาคประชาชนกับภาคการท่องเที่ยว ซึ่งพบว่า

- ค่าเฉลี่ยการใช้น้ำของภาคประชาชนเป็น ๘.๗ ลบ.ม. ต่อเดือน/คน ช่วงเวลาที่ต้องการใช้น้ำมากที่สุดอยู่ระหว่างเดือน มี.ค. – พ.ค.
- ค่าเฉลี่ยการใช้น้ำของภาคการท่องเที่ยวใช้น้ำ ๘.๙ ลบ.ม. ต่อเดือน/คน ช่วงเวลาที่ต้องการใช้น้ำมากที่สุดอยู่ระหว่างเดือน พ.ย. – ม.ค. ซึ่งปริมาณน้ำที่มีนั้นเพียงพอสำหรับการอุปโภคและบริโภคเท่านั้น แต่ไม่เพียงพอกับการเกษตร
- ในพื้นที่ตำบลเมืองเก่ามีการพัฒนาแหล่งน้ำสำรองหรือระบบกักเก็บน้ำได้แก่ มีแผนการพัฒนาแหล่งน้ำสำรอง เช่น การขุดลอกอ่างเก็บน้ำศรีดงรัก ในปีพ.ศ. ๒๕๖๔ และมีแผนการทำแก้มลิง ทางตอนเหนือของเทศบาลตำบลเมืองเก่า เช่น แก้มลิงวังทองแดง และตอนใต้แก้มลิงทุ่งคุยทอง ซึ่งสามารถผันน้ำจากลำน้ำยมมาไว้ในพื้นที่ใกล้เคียงได้ นอกจากแก้มลิงทุ่งทะเลหลวง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำดิบหลักของการประปาส่วนภูมิภาคสุโขทัยอยู่แล้ว

ผลการยกระดับสถานะความยั่งยืน : จากการประเมินระดับสถานะความยั่งยืนในข้อนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ในระดับสีแดง เมื่อได้ดำเนินการเปรียบเทียบสถิติการใช้น้ำของภาคประชาชนและภาคการท่องเที่ยว และรายงานให้แก่สาธารณะทราบ จึงได้รับการประเมินสถานะยกระดับเป็นสีชมพูในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

การดำเนินงานต่อเนื่องในปี ๒๕๖๔ : ยังไม่มีแผนดำเนินการในปีนี้ แต่เห็นควรเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่มีอำนาจ พิจารณาสัดส่วนการใช้น้ำทุกภาคส่วนทั้งภาคการท่องเที่ยว การอุปโภคบริโภคของชุมชน และภาคการเกษตร ซึ่งควรมีมาตรการในการควบคุมปริมาณการใช้น้ำ และมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามและตรวจสอบว่าแนวทางการจัดการต่างๆ นั้น สามารถจัดการปัญหาได้หรือไม่ รวมถึงการจัดให้มีแหล่งน้ำสำรองเพิ่มขึ้นที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

กิจกรรมที่ ๔ การตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำที่ใช้ในการบริโภค และแหล่งน้ำนันทนาการ (ตระพัง) ในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

GSTC ข้อ D๘ คุณภาพน้ำ

คำอธิบายเกณฑ์ : แหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบดูแลคุณภาพน้ำดื่ม และน้ำเพื่อนันทนาการโดยใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำ และรายงานต่อสาธารณะ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวจะต้องสามารถจัดการกับปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำที่เกิดขึ้นได้ตามเวลาที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด :

IN-D๘.a. มีระบบการจัดการเพื่อควบคุมคุณภาพน้ำดื่ม และน้ำเพื่อนันทนาการ และรายงานต่อสาธารณชน

IN-D๘.b. ผลการควบคุมคุณภาพน้ำดื่ม และน้ำเพื่อนันทนาการได้รับการรายงานสู่สาธารณะ

IN-D๘.c. มีระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำได้อย่างทัน่วงที

ทั้งนี้ แหล่งน้ำมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ปลอดภัยสำหรับการใช้งานประเภทต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำได้อย่างทัน่วงที

การดำเนินการตามเกณฑ์ : อพท.๔ จัดจ้างผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน และคุณภาพน้ำประปา มีรายละเอียดโดยย่อ ดังนี้

๑) การตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน กำหนดจุดเก็บตัวอย่าง จำนวน ๖ จุด เพื่อเป็นตัวแทนของคุณภาพน้ำผิวดินในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า แล้วส่งตัวอย่างน้ำเพื่อวิเคราะห์ผลในห้องปฏิบัติการห้องปฏิบัติการศูนย์ทดสอบวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐาน ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๗) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งผิวดิน พบว่าคุณภาพน้ำผิวดินโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดิน ประเภทที่ ๒ คือ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (๑) การอุปโภคและบริโภคโดยตรงผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (๒) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ (๓) การประมง และ (๔) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ

๒) คุณภาพน้ำประปา กำหนดจุดเก็บตัวอย่างจำนวน ๖ จุดเพื่อเป็นตัวแทนของน้ำประปา ส่งตัวอย่างน้ำเพื่อวิเคราะห์ผลในห้องปฏิบัติการห้องปฏิบัติการศูนย์ทดสอบวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร วิเคราะห์สมบัติน้ำทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ และเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำประปา ของการประปาส่วนภูมิภาคตามคำ แนะนำขององค์การอนามัยโลก (WHO) ปี ๒๐๑๑ คุณภาพน้ำประปาโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำประปา มีค่าพีเอช (pH) ความกระด้างรวม (Total Hardness) ของแข็งละลายน้ำทั้งหมด (Total Dissolved solids) ฟลูออไรด์ (Fluoride) คลอไรด์ (Chloride) และเหล็ก (Fe) ความขุ่น (Turbidity) ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่าคุณภาพน้ำประปาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำประปาเพื่ออุปโภคบริโภค

ทั้งนี้ การประปาส่วนภูมิภาค สาขาสุโขทัย มีการเก็บตัวอย่างและตรวจวัดค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำประปาอยู่เป็นประจำ ตามมาตรการควบคุมคุณภาพน้ำประปา

๓) ได้รายงานผลการตรวจคุณภาพน้ำให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน ๒๐ ท่าน เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓ ณ โรงแรมสุขโขทัย เทรเซอร์ รวมทั้งรับความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพน้ำภายในพื้นที่

ผลการยกระดับสถานะความยั่งยืน : จากการประเมินระดับสถานะความยั่งยืนในข้อนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ในระดับสีชมพู แม้ว่าจะมีผลการควบคุมคุณภาพน้ำดื่มและน้ำเพื่อนันทนาการได้รับการรายงานสู่สาธารณะในเบื้องต้นแล้ว แต่ยังไม่สามารถยกระดับเป็นสีเหลืองในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ เนื่องจาก ยังขาดข้อมูลที่แสดงว่ามีระบบที่สามารถแก้ไขปัญหาคูณภาพน้ำได้อย่างทันท่วงที

การดำเนินงานต่อเนื่องในปี ๒๕๖๔ : มีแผนที่จะดำเนินการในปีนี้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนการรับมือแก้ไขปัญหาคูณภาพน้ำอย่างทันท่วงที

มติที่ประชุม

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและเลขานุการ
ร่วม

ที่ประชุมรับทราบ

เรื่องที่ ๒.๔ การร่วมส่งตำบลเมืองเก่าเข้าประกวดรางวัล ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Sustainable Destinations Top๑๐๐)

ในแต่ละปี ITB Belin ผู้นำด้านการจัดงานท่องเที่ยวและงานแสดงแหล่งท่องเที่ยว (Travel and Trade Show) ที่มีชื่อเสียงที่สุดของโลก จะประกาศรายชื่อเมืองที่ได้รับรางวัลสุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Sustainable Destinations Top๑๐๐) ซึ่งเป็นการจัดอันดับ ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนในอนาคต ซึ่งเป็นรางวัลที่ได้รับความน่าเชื่อถือและเกิดผลในเชิงการตลาดต่อไปได้

เกณฑ์ในการตัดสินรางวัล Top๑๐๐ นั้น ใช้หลักเกณฑ์ Green Destinations ในการตรวจสอบคุณสมบัติเขาชิงรางวัล ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านนโยบายและการจัดการ จำนวน ๑๕ ข้อบังคับ จึงจะมีโอกาสได้เข้าชิงรางวัล

เกณฑ์ Green Destinations ได้รับการพัฒนาจากหน่วยงาน Green Destinations ร่วมกับ ITB Berlin ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนระดับโลกกว่า ๑๐ หน่วยงาน เช่น Asian Ecotourism Network (AEN), Travel Life ฯลฯ ซึ่งหลักเกณฑ์ในการประเมินนั้นได้รับการรับรองจาก GSTC ที่สามารถใช้อ้างอิงความสำเร็จด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเชิงคุณภาพที่ทั่วโลกยอมรับ

เกณฑ์ Green Destinations มี ๑๐๐ ข้อ ครอบคลุม ๖ ด้าน คือ

- ๑) การจัดการกับแหล่งท่องเที่ยว
- ๒) ธรรมชาติ สัตว์ และทัศนียภาพ
- ๓) สิ่งแวดล้อมและสภาพอากาศ
- ๔) วัฒนธรรมและประเพณี
- ๕) ความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคม
- ๖) ธุรกิจและการบริการ

เกณฑ์ในการตัดสินรางวัล Top๑๐๐ ใช้เกณฑ์ Green Destinations จำนวน ๑๕ ข้อบังคับ ตามเอกสารแนบ ซึ่งการส่งประกวดนี้มีใช้การล่ารางวัล แต่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะมีประโยชน์ ดังนี้

๑. ประโยชน์ด้านการพัฒนาควบคู่กับการประเมิน

๑.๑ เพราะมีโปรแกรมที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวค่อยๆ ไต่เป้าระดับความสำเร็จไปทีละขั้นได้

๑.๒ มีผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินผ่านระบบออนไลน์ที่สะดวก สามารถโต้ตอบกันโดยตรงได้

๑.๓ มีผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์จากทั่วโลกให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและคอยติดตามผลได้ รวมถึงแนะนำเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมด้วย

๑.๔ แหล่งท่องเที่ยวที่เข้าสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเริ่มพัฒนาให้ได้มาตรฐาน อาจจะไม่สามารถลำดับความสำคัญในการวางแผนงานโครงการหรือเลือกที่จะทำหรือไม่ทำโครงการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนได้ จะสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการวางแผน และมีแนวทางที่ดีขึ้นได้จากการดำเนินการตามเกณฑ์และคำแนะนำ

๒. ประโยชน์ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว

๒.๑ เพราะมีโอกาสได้เข้าชิงรางวัล Sustainable Destinations Top ๑๐๐ โดยอัตโนมัติเมื่อเป็นสมาชิกและมีการพัฒนาที่ผ่านเกณฑ์บางส่วน (รางวัล Top ๑๐๐ ของ ITB Berlin ประเทศเยอรมัน ซึ่งเป็นงานเทรดโชว์ด้านท่องเที่ยวระดับโลก)

๒.๒ เป็นมาตรฐานของยุโรปที่น่าเชื่อถือสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรป ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักของสุโขทัย

๒.๓ หน่วยงาน Green Destinations มีช่องทางการตลาดสนับสนุนมากมาย ที่สร้างโอกาสให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายได้ โดยเฉพาะสำหรับนักท่องเที่ยวสายกรีน และนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรป

๒.๔ การได้รับรางวัลหรือได้รับการรับรองมาตรฐานจะเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวสายกรีนที่มีความเคารพต่อแหล่ง หรือผู้ที่ต้องการจะใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรางวัล Top๑๐๐ ได้แก่

- แหล่งท่องเที่ยวบ้านทุ่งคาบ เกาะพระทอง อำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ได้รับรางวัล Top๑๐๐ ประจำปี ๒๕๖๐ และได้รับรางวัลต่อเนื่องในปี ๒๕๖๑ สาขา Best of Cities, Communication & Culture
- ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ได้รับรางวัล Top๑๐๐ ประจำปี ๒๕๖๓
- ตำบลเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย Top๑๐๐ ประจำปี ๒๕๖๓

อพท. จัดระดับความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวที่ตามเกณฑ์ GSTC จำนวน ๖ เมือง (พื้นที่ดำเนินงานของ อพท.) โดยใช้ผลการประเมินสถานความยั่งยืนตามเกณฑ์ GSTC มาจัดระดับ ซึ่งตำบลเมืองเก่า มีสถานะความยั่งยืนอยู่ในระดับ ๓ มีคะแนน ๖๑.๗๙

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเมืองเก่า นั้น พบว่ามีความครบถ้วนทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) กิจกรรม (Activities) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ที่พัก (Accommodation) และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Amenities) ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดคือ ตัวเลขรายได้จากการท่องเที่ยวมากพอที่เห็นความท้าทายในการบริหารจัดการ เช่น ด้านการจ้างงาน การสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่นให้เข้าสู่ห่วงโซ่การท่องเที่ยว

ปฏิทินการส่งประกวด ปัจจุบันเปิดให้ยื่นใบสมัครแล้ว และให้ส่งรายละเอียดการพัฒนาตามเกณฑ์แต่ละข้อ ประกอบด้วยคำอธิบาย เอกสารหลักฐาน และเรื่องราวความสำเร็จ (Good Practice Story) จนถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ เป็นวันสุดท้ายของการกรอกรายละเอียด ซึ่งคณะกรรมการจะส่งข้อคิดเห็นให้สามารถแก้ไขข้อมูลได้จนถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ ทั้งนี้ หากส่งข้อมูลการพัฒนาช้ากว่าวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ จะไม่สามารถแก้ไขข้อมูลตามข้อคิดเห็นของคณะกรรมการได้

การคัดเลือกเรื่องราวความสำเร็จ (Good Practice Story) ตำบลเมืองเก่า เหมาะสมที่จะส่งในหัวข้อ “วัฒนธรรมและชุมชน” ซึ่งจะต้องอธิบายรายละเอียด ดังนี้

- ๑) ข้อมูลทั่วไป (คำอธิบาย, ขอบเขต, แผนที่, รูปภาพ, การอ้างอิงภายนอก)
- ๒) คำอธิบายการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ความยั่งยืน
- ๓) การส่งเรื่องราวแนวทางการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับความยั่งยืน ประกอบด้วย
 - ปัญหาที่ต้องเผชิญ : อะไรคือปัญหา หรืออะไรคือการแก้ปัญหาด้วยแนวการปฏิบัติที่ดี ?
 - กระบวนการ/ขั้นตอน/เครื่องมือ : แนวการปฏิบัติที่ดีนั้นทำให้สำเร็จได้อย่างไร ?
 - ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ : อะไรที่ช่วยคุณจัดการกับปัญหานี้ ?
 - บทเรียน : ในระหว่างการทำตามแนวปฏิบัติที่ดี อะไรคือความท้าทายที่เผชิญ และเอาชนะสิ่งเหล่านั้นได้อย่างไร ?
 - การอ้างอิงเพิ่มเติม : ให้ลิงก์ (Links) เพื่อเพิ่มเติมข้อมูล วิดีโอ รูปภาพ หรือเอกสาร เป็นต้น
 - ผลลัพธ์ ประโยชน์ และการรับรู้ : อะไรคือผลลัพธ์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของการปฏิบัติที่ดี ? ได้รับรางวัลอะไรไหม ?

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

แนวทางการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC-D)

ด้าน A ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน

- การนำยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์จังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดสู่ท้ยด้านการท่องเที่ยวมาบูรณาการกับแผนยุทธศาสตร์ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อพท. หน่วยงานด้านการศึกษาในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง เป็นต้น

ด้าน B การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางสังคม-เศรษฐกิจแก่ชุมชนท้องถิ่น

- การท่องเที่ยวมีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อคนในชุมชน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจร่วมกับคนในชุมชนเพื่อให้การท่องเที่ยวเข้าไปมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- เพิ่มการลงทุนของคนในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยว ให้กับคนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการรับประโยชน์ร่วมกัน
- การรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนควรมีแผนในการเก็บข้อมูลทุกๆ ๖ เดือน เพื่อนำข้อมูลจากชุมชนมาแก้ไขแนวทางการดำเนินงานได้

ด้าน C การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบเชิงลบทางวัฒนธรรมแก่ชุมชนท้องถิ่น

- การสร้างความตระหนักด้านวัฒนธรรมให้กับคนในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านการแต่งกายของวัยรุ่น และการสร้างความเข้าใจด้านการแต่งกายให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้าเที่ยวในเขตโบราณสถานหรือวัดในพื้นที่

ด้าน D การเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบด้านลบทางสิ่งแวดล้อม

- การดูแลพันธุ์ไม้และสัตว์พื้นถิ่น และศึกษาข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามหลักศิลาจารึก เพื่ออนุรักษ์และรักษา
- การแก้ปัญหาเรื่องการจัดการน้ำในบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ทั้งเรื่องการบริหารน้ำให้เพียงพอและการบำบัดน้ำเสีย
- การใช้บรรจุภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ หรือใช้วัสดุที่สามารถใช้ซ้ำได้ เช่น การจัดอาหารแบบปันโต เป็นต้น
- การส่งเสริมการลดการสร้างขยะด้วยแนวคิด ๓R คือ ๑.Reduce – การลดการใช้ ๒.Reuse – การใช้ซ้ำ ๓.Recycle – การนำกลับมาใช้ใหม่

การดำเนินงานตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลกแต่ละด้านนั้น มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สามารถขอข้อมูลและขอความร่วมมือในการจัดการปัญหาได้ โดยจังหวัดสุโขทัยมีเป้าหมายในการยกระดับสีของแหล่งท่องเที่ยวตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) ให้เป็นสีเขียว สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ และขยายผลต่อให้กับพื้นที่ที่มีศักยภาพ เช่น อำเภอศรีสัชนาลัย ในอนาคต

นายธรรมนุญ ภาครูป
ผู้จัดการ อพท.๕

อพท. เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกิดการประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการร่วมรับผลประโยชน์และร่วมพัฒนา ประโยชน์ด้านการพัฒนาที่ได้รับจากการท่องเที่ยวคือการที่หน่วยงานภาครัฐต้องอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ ทั้งเรื่องการอุปโภคและบริโภค ซึ่งส่งผลเชิงบวกให้กับท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในมิติต่างๆ ตามมา

อพท. ดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยวตามเกณฑ์ทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) และเพื่อหารางวัลมารับรองคุณภาพการพัฒนาการท่องเที่ยว อพท. จึงได้พบว่า เกณฑ์สุดยอด ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Top ๑๐๐) เป็นเกณฑ์ที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก และยังได้รับการรับรองจากสภาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) อีกด้วย

ขั้นตอนการนำหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลกมาปรับใช้เป็นเครื่องมือ

๑. อพท.๕ เชิญผู้เชี่ยวชาญมาประเมินสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว ต.เชียงคาน โดยนอกจากการประเมินเพื่อรู้ถึงสถานะความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ผู้เชี่ยวชาญยังเสนอแนวทางการแก้ปัญหา และกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหาจากการสร้างเขื่อนแม่น้ำโขง ส่งผลให้น้ำในแม่น้ำโขงแห้ง ซึ่งส่งผลให้ในช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ และนำข้อเท็จจริงปรึกษากับการประสานส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอเชียงคาน และร่วมหามาตรการในการแก้ไขต่อไป เป็นต้น

๒. คัดข้อมูลการประเมินสถานะความยั่งยืน ให้แก่หัวหน้าส่วนราชการ และบูรณาการความร่วมมือเพื่อ สร้างมาตรการระดับท้องถิ่นพร้อมกำหนดหน่วยราชการที่รับผิดชอบ

๓. จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจังหวัดเลย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) เป็นคณะทำงานระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเลยเป็นประธานคณะกรรมการฯ ดังกล่าว พร้อมทั้งมอบหมายให้ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเลย เป็นประธานคณะทำงาน เพื่อส่งเสริมขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดการบูรณาการมากที่สุด

๔. นอกจากการขับเคลื่อนในภาคหน่วยงานราชการแล้ว ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยการจัดกิจกรรม “แปลงมุมคิด GSTC สู่วิถีเชียงคาน” ครั้งที่ ๑ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกับคนในพื้นที่ถึงประโยชน์ที่จะได้รับการประกวดฯ

ซึ่งในช่วงที่ดำเนินการนั้นเป็นช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด ๑๙ (Covid-๑๙) จึงทำให้เป็นโอกาสที่ดีในการร่วมกับหน่วยงานและภาคชุมชน ในการเตรียมความพร้อมเพื่อสมัครเข้าร่วม โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วม ๕ กลุ่ม คือ ๑) หน่วยงานราชการ ๒) ภาคประชาชน/ชุมชนท่องเที่ยว ๓) สदनประกอบการ ๔) นักสื่อความหมาย ปราชญ์ชาวบ้าน วัฒนธรรม ๕) สถานศึกษาและเยาวชน ซึ่งผลสรุปจากการหารือได้ข้อมูลที่น่าสนใจเรื่องของ “การใส่บาตรข้าวเหนียว” ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ

๕. นำประเด็นปัญหา สู่การแก้ไขและการพัฒนา โดยร่วมมือกันระหว่างหน่วยงาน และชุมชน ซึ่งในแต่ละประเด็นและเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) มี

หน่วยงานรับผิดชอบหลักตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน และประสานความร่วมมือกับชุมชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวตำบลเชียงคาน เพื่อจัดการปัญหาบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาจังหวัดเลย อีกทั้งยังกำหนดเป้าหมายการมุ่งสู่รางวัลมาตรฐานระดับสากล Top ๑๐๐ ในปี ๒๕๖๓

การดำเนินการและหาแนวทางการแก้ไขตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC)

หมวด A ด้านการบริหารจัดการ เช่น

A๑๒ = ระบบป้องกันและรักษาความปลอดภัย

A๑๓ = การตอบสนองสถานการณ์ฉุกเฉิน

- ความปลอดภัย จากการขนส่งด้วยรถสามล้อ
- การจัดอบรมให้กับชุมชน และผู้ประกอบการในพื้นที่ เรียนรู้วิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และวิธีการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉินร้ายแรง (CPR)

หมวด B ด้านเศรษฐกิจ

- มีการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาเที่ยวยัง ต.เชียงคาน ว่า “อะไรที่ได้รับความสนใจน้อยที่สุด” และพบว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการในการซื้อของที่ระลึก แต่ของที่ระลึกยังไม่มีคุณภาพ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสินค้าและของที่ระลึกให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
- การวางแผน ด้านการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดรายจ่ายในพื้นที่ให้ได้เยอะที่สุด

หมวด C ด้านวัฒนธรรม เช่น

C๕ = การให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว

- มีการสำรวจคนชุมชน ด้านข้อมูลในพื้นที่ พบว่าชุมชนยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ไม่ตรงกัน เนื่องจากมีการเข้ามาของคนต่างถิ่นค่อนข้างมาก และทำให้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนพื้นที่เปลี่ยนไป จึงเป็นที่มาของการแก้ไขปัญหา โดยการร่วมกันทบทวนข้อมูลของพื้นที่ในทุกๆด้าน เช่น ประวัติ ข้อมูลอาคาร วัด แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลด้านศิลปะ ประเพณี เป็นต้น และเป็น Good Practice Story ของ ต.เชียงคาน

หมวด D ด้านสิ่งแวดล้อม

- การแก้ปัญหาด้านการจัดการขยะที่มาจากการท่องเที่ยว มีการร่วมศึกษาข้อมูลว่า การท่องเที่ยวทำให้เกิดขยะประเภทใดที่สุด เพื่อแก้ปัญหาให้ตรงประเด็น
- การสนับสนุนผู้ประกอบการที่พัก ตามเกณฑ์โรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เกณฑ์ประเมินคุณภาพที่พักนักเดินทาง (Home Lodge) เกณฑ์มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยกรมการท่องเที่ยว

ประโยชน์ของแผนยุทธศาสตร์ อพท.

๑. แผนยุทธศาสตร์ อพท. เป็นแผนระดับ ๓ ของประเทศ กล่าวคือ ๑. แผนยุทธศาสตร์ชาติ (ระดับชาติ) ๒. แผนพัฒนาจังหวัด (ระดับจังหวัด) และหากพื้นที่ใดที่ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่พิเศษ ๓. แผนยุทธศาสตร์พื้นที่พิเศษ

(ระดับพื้นที่พิเศษ) ซึ่งส่งผลให้สามารถได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งช่องทาง

๒. นักท่องเที่ยวต่างชาติ

ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่อง เพื่อพิจารณา

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

วาระที่ ๓.๑ มอบหมายผู้ประสานงานของแหล่งท่องเที่ยวในการส่งประกวดรางวัล ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Sustainable Destinations Top ๑๐๐)

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

มอบหมายให้สำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ (อพท.๔) เป็นเจ้าภาพ พร้อมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการนำเสนอข้อมูลและร่วมกันขับเคลื่อนตำบลเมืองเก่าสู่ขั้วศูนย์กลางการประกวดรางวัล ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Top ๑๐๐)

นายธรรมนุญ ภาครูป
ผู้จัดการ อพท.๕

ในกรณีที่จังหวัดเลยได้ส่งพื้นที่เชียงคานเข้าประกวดรางวัลนั้นข้อมูลการลดปริมาณขยะนำมาจากกระทรวงมหาดไทยที่หน่วยงานท้องถิ่นได้ดำเนินการ และสร้างคิวอาร์โค้ดเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลการจัดการขยะได้ โดยมีเจ้าภาพดูแล มีแผน และดำเนินการ

ส่วนเรื่องของความปลอดภัยขอรายงานของคณะรักษาความสงบและปก. เช่น ถ้าเกิดอาชญากรรมเรามีแผนรับมืออย่างไรบ้าง นำภารกิจที่หน่วยงานเกี่ยวข้องปฏิบัติแล้วนำมาใส่ เพื่อให้เห็นภาพ

เอกสารการให้ข้อมูลสามารถใช้เป็นภาษาไทยได้ แต่ส่วนหัวข้อหรือหัวเรื่องจะเป็นภาษาอังกฤษ

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

วาระที่ ๓.๒ การดำเนินการเพื่อจัดการปัญหาและประเด็นความเสี่ยงต่างๆ และเพื่อเป็นข้อมูลหลักฐานการประกวดรางวัล ๑๐๐ แหล่งท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Sustainable Destinations Top ๑๐๐)

วาระที่ ๓.๒.๑ รายการทรัพย์สินของแหล่งท่องเที่ยว (Top ๑๐๐)

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

การเชื่อมโยงของระบบขนส่งสาธารณะกับแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ และโรงแรมที่พักเข้าด้วยกันทั้งภายในจังหวัดสุโขทัยและเชื่อมโยงสุโขทัยกับพิษณุโลกหรือเชียงใหม่

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

วาระที่ ๓.๒.๒ การปกป้องธรรมชาติ (Top ๑๐๐)

การปกป้องธรรมชาติ ระบบสำรวจความหลากหลายชีวภาพ โดยการสำรวจพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ และทรัพยากรธรรมชาติในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ เบื้องต้นพบประเด็นความเสี่ยงหรือความเปราะบางของระบบนิเวศ ดังนี้

น.ส.สุรางคนางค์
พวงแผน
จนท.ประชาสัมพันธ์
อพท.๔

ประเด็นที่ ๑ ระบบนิเวศแหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่นทุ่งนา คู คลอง สระน้ำ ธรรมชาติเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อม โดยอุทยานประวัติศาสตร์และพื้นที่โดยรอบมีแหล่งน้ำมากกว่า ๘๐ แหล่ง แต่มากกว่าร้อยละ ๗๐ มีปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งต่อเนื่องปริมาณฝนลดน้อยลงทำให้ปริมาณน้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์ที่จะไหลลงสู่แหล่งน้ำและตลิ่งต่างๆมีปริมาณน้อยลง ปัญหาจะเกิดกับระบบนิเวศแหล่งน้ำถ้าฝนทิ้งช่วง หรือเกิดภาวะแล้งต่อเนื่องเกิน ๒-๓ ฤดูกาล จะทำให้เมล็ดพืชและไข่สัตว์น้ำ แผลงน้ำจะตายได้

ประเด็นที่ ๒ พบสัตว์และพืชที่เป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน หรือมีจำนวนประชากรสัตว์บางชนิดมากเกินไป พืชและสัตว์พื้นเมืองเสี่ยงต่อการถูกรุกราน แย่งชิงอาหาร หรือที่อยู่อาศัยอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพืชและสัตว์ ซึ่งสัตว์บางชนิดมีจำนวนมากเกินไปต้องมีระบบควบคุม ดังนี้

- พบเต่าญี่ปุ่นในคูเมือง เต่าชนิดนี้แพร่พันธุ์เร็ว แย่งอาหารและรุกรานที่อยู่อาศัย เต่าพื้นถิ่นและยังสามารถแพร่เชื้อสู่สัตว์น้ำและคนได้
- นกพิราบป่า มีประชากรมากเกินไปส่งผลกระทบต่อโบราณสถาน ซึ่งเกิดจากการถ่ายมูลที่มีเมล็ดพืชบนยอดเจดีย์ทำให้ปลืดยอดหักได้
- ปลาตุกรัสเซีย มีประชากรมากในสระน้ำวัดตระทอง เกิดจากรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้ซื้อปลาหน้าเขียงในตลาดมาปล่อยในแหล่งน้ำเขตอุทยาน ซึ่งปลาชนิดนี้จะแย่งอาหารและกินปลาพื้นถิ่นทำให้ปลาพื้นถิ่นลดจำนวนน้อยลงมาก และเกิดปัญหาด้านทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยว ด้วยจำนวนปลาจำนวนมากเกินไปโดยประมาณ ๔ ตัน เมื่อถ่ายมูลจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาน้ำมีกลิ่นเหม็นและมีสีเขียวเนื่องจากสาหร่ายบางชนิดเติบโตทำให้ปริมาณออกซิเจนในน้ำน้อยลง นอกจากนี้พฤติกรรมของปลาตุกรัสเซียชอบขุดดินบริเวณตลิ่งทำให้เกิดโพรงและตลิ่งทรุด และขณะนี้ปริมาณน้ำในตลิ่งลดลงทำให้น้ำเริ่มส่งกลิ่น
- พืชต่างถิ่นรุกราน ที่พบมากในแหล่งน้ำและพืชที่ชุ่มน้ำภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและพื้นที่โดยรอบ คือ ผักตบชวา ไมยราบยักษ์ ต้นสาบม่วง และดาวกระจายใต้หวัน ซึ่งควรจะมีการติดตามตรวจสอบและจำเป็นควรกำจัดพืชต่างถิ่นรุกรานบางชนิดออกโดยด่วน และต้องมีการเฝ้าระวังการรุกรานของชนิดอื่นด้วย เช่น ปั่นนกไ้ ผกากรอง หญ้าขจรจบ เป็นต้น

ประเด็นที่ ๓ สัตว์และพืชเปลี่ยนแปลงไปด้วยวิถีชีวิตของชุมชนที่เปลี่ยนและภัยธรรมชาติ ยังไม่ได้ดำเนินการศึกษาว่ามีผลกระทบมากน้อยอย่างไร แต่จากได้รับข้อมูลจากการประชุมร่วมกับอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เทศบาลตำบลเมืองเก่า อบต.เมืองเก่า และชุมชน เมื่อวันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๖๔ พบว่า

- แหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ พฤติกรรมสัตว์ที่อยู่ในป่าจึงเปลี่ยนไป ออกมาหากินในเขตเมือง
- สารเคมีจากการเกษตรที่ไหลสู่แหล่งน้ำ ทำให้ปลาท้องถิ่นหลายชนิดลดลงหรือหายไป เช่น ปลากระดี่
- ยังมีการลักลอบล่าสัตว์สงวนเพื่อการค้าและความสนุก เช่น นกเป็ดน้ำ นกคุ้ม ฯลฯ

- แสงและเสียง ที่มากเกินไปรบกวนการใช้ชีวิตของสัตว์ (อยู่ระหว่างการดำเนินการวางแผนเพื่อเก็บข้อมูล)
- เกิดการขยายเมืองเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย
- การขุดลอกคูคลองอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศเดิม (อยู่ระหว่างหากรณีศึกษาเรื่องการขุดลอกที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม)

แนวทางการแก้ปัญหาเบื้องต้นเราต้องการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานและประชาชนผู้ประกอบการท้องถิ่นเพื่อสร้างความตระหนักต่อระบบนิเวศ

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา เพื่อเลือกกิจกรรมนำร่องในการแก้ไขปัญหาที่สามารถจัดการได้ทันที เพื่อสร้างความตระหนักถึงระบบนิเวศที่มีความเปราะบาง ได้แก่

๑. การจัดการเต่าญี่ปุ่น ด้วยการจับไปยังแหล่งปิด
๒. การจัดการปลาตุกรัสเซียในวัดตระพังทอง ซึ่งเป็นปัญหาที่คณะกรรมการวัดตระพังทองกำลังพยายามดำเนินการแก้ไขด้วยตนเอง ด้วยการเจาะน้ำบาดาลมาใสในสระน้ำ พยายามหาบ้านใหม่ให้ปลาที่เป็นแหล่งปิด หรือหากหาไม่ได้ จะทำตาข่ายกันแยกปลาตุกรัสเซียออกจากปลาท้องถิ่นและประกาศห้ามปล่อยปลาต้องห้ามในเขตวัดตระพังทอง
๓. การจัดการพืชต่างถิ่นรุกรานภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยและพื้นที่โดยรอบ
๔. การลักลอบล่าสัตว์สงวนเพื่อการค้าและความสนุก เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดแล้ว ควรจัดให้มีช่องทางแจ้งเบาะแสให้ชุมชนช่วยแจ้งเข้ามาและดำเนินการได้อย่างทันที

และโปรดพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการได้อย่างทันที

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

มอบหมายปลัดเทศบาลให้ประสานประมงมาช่วยจัดการ และเรื่องการแจ้งเบาะแสการลักลอบให้สามารถแจ้งทางตำรวจ ๑๙๑

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและเลขานุการ
ร่วม

วาระที่ ๓.๒.๓ การลดปริมาณขยะ (Top ๑๐๐)

จากการสำรวจเก็บข้อมูลปริมาณขยะระหว่างเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย พบว่ามีปริมาณขยะที่เก็บขนไปกำจัดเฉลี่ย ๘,๐๗๘ กิโลกรัม/เดือน และเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวต่อเดือน ๘๔,๗๐๗ คน พบว่ามีอัตราการผลิตขยะ ๐.๐๖ กิโลกรัม/คน/วัน ทั้งนี้ค่ามาตรฐานอัตราการเกิดขยะจากนักท่องเที่ยวไป-กลับ ๐.๐๒-๐.๐๖ กิโลกรัม/คน/วัน ดังนั้นปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ยังอยู่ในเกณฑ์ค่ามาตรฐาน

ทั้งนี้ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากถึง ๔๙๔,๓๕๘ คน/เดือน (ข้อมูลเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒) ซึ่งเป็นจะมีปริมาณขยะมากถึงประมาณ ๑๑๖,๑๓๘ กิโลกรัม/เดือน นอกจากนี้ในช่วงการจัดงานลอยกระทงถึงจะมีการรณรงค์เลิกการใช้โฟม

และคัดแยกขยะแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้สำเร็จ

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา เพื่อโปรดทราบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

- ๑. กำหนดแผนการจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยว
 - ๑.๑ ให้มีแนวทางการลด แยก และรีไซเคิลขยะ โดยเฉพาะขยะพลาสติกและโฟม
 - ๑.๒ การป้องกันมิให้ขยะ โดยเฉพาะขยะพลาสติกและโฟมกลับเข้าสู่สิ่งแวดล้อมได้
 - ๑.๓ เก็บข้อมูลขยะอันเกิดจากการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ
- ๒. กำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณเกี่ยวกับการลดขยะพลาสติก

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

มอบหมายให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุโขทัย กับท้องถิ่นจังหวัด และให้รณรงค์เชิญชวนประชาชนไปทำปุ๋ย พร้อมดำเนินการจัดทำควาารเฝ้าระวังและเฝ้าระวังข้อมูลขยะแบบเมืองเชียงคาน จังหวัดเลย

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

วาระที่ ๓.๒.๔ การตรวจสอบการใช้พลังงาน (Top ๑๐๐)
จากข้อมูลการใช้ไฟฟ้าในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๖๓ ซึ่งยังไม่มีข้อมูลไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ปริมาณการใช้ไฟในแต่ละช่วงเวลาและในช่วงการจัดงานลอยกระทง อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยมีได้เสียค่าไฟในช่วงเวลานั้น ทั้งนี้อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีการทยอยเปลี่ยนหลอดไฟส่องสว่างตามทางเดินเป็นหลอด LED แล้ว แต่ยังไม่มีการตรวจวัดการใช้พลังงาน ซึ่งอยู่ระหว่างกาประสานงานให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาตรวจวัด เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ในโครงการที่ปรึกษาการลดใช้พลังงาน แต่จะสามารถส่งบุคลากรมาได้ในวันที่ ๒๖ มี.ค. ๒๕๖๔ ในการนี้ อพท.๔ จึงประสานไปยังวิทยาลัยเทคนิคสุโขทัยเพื่อขอความอนุเคราะห์อาจารย์และลูกศิษย์มาช่วยตรวจวัดพลังงานก่อน

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา เพื่อโปรดทราบและหน่วยงานหลักอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และหน่วยงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญร่วมดำเนินการดังนี้

- ๑. จัดให้มีการตรวจวัดการใช้พลังงานในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย
- ๒. จัดทำแผนงานการลดใช้พลังงาน
 - ๒.๑ ให้มีการวัดการใช้พลังงานในแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ
 - ๒.๒ มาตรการการลดพลังงานที่ใช้ได้จริง
 - ๒.๓ ตั้งเป้าหมายในการลดการใช้พลังงานในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงมีการรายงานความก้าวหน้าเป็นประจำ

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

มอบหมายพลังงานจังหวัดกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มาช่วยดูเรื่องการใช้โซล่าเซลล์

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

วาระที่ ๓.๒.๕ การป้องกันภัย สุขภาพ และการตอบสนอง (Top ๑๐๐)

จากการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยและสุขอนามัย เมื่อวันที่ ๒๓ ก.พ. ๒๕๖๔ ได้รับข้อมูลดังนี้

๑. โรงแรม และร้านอาหารในตำบลเมืองเก่า เข้าสู่ระบบมาตรฐานด้านสุขอนามัยแล้ว เช่น clean food good taste ของสาธารณสุข และมาตรฐาน SHA ของ ททท.
๒. สาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย มีระบบป้องกันและตอบสนองต่ออุบัติเหตุ แต่ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาร่วมกันว่ามีการดำเนินการตามระบบที่วางไว้แล้วหรือไม่ อย่างไร
๓. มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับแสดงจุดเสี่ยงการก่ออาชญากรรม เช่น เส้นทางเที่ยวโบราณสถานที่เป็นจุดเปลี่ยว แต่ยังไม่มีการป้ายแสดงราคารถสาธารณะ
๔. ยังไม่มีการประเมินความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว
๕. อยู่ระหว่างการประเมินความเสี่ยงด้านสุขอนามัยจากปัญหาฝุ่น PM๒.๕ ซึ่งจากการให้ข้อมูลของนายแพทย์สมเกียรติ ฉันทวรพงศ์ ระบุว่ามียาเสพติดที่พบปัญหาและมีนักท่องเที่ยวมีอาการโรคทางเดินหายใจเข้ามารักษาในช่วงที่มีการจัดกิจกรรมงานวิ่ง ทั้งนี้ อพท. ได้จัดจ้างบริษัทมาดำเนินการติดตั้งตรวจวัดค่าฝุ่น เฉพาะในตำบลเมืองเก่า เมื่อวันที่ ๒๖ ก.พ. - ๑ มี.ค. ๒๕๖๔ ซึ่งอยู่ระหว่างการประมวลผลข้อมูล

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา เพื่อโปรดทราบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

การประชุมเกี่ยวกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด ๑๙ ของ ศบค. กับ สพฉ. สาธารณสุข และ คณะกรรมการรักษาความสงบ

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

วาระที่ ๓.๒.๖ มาตรฐานความยั่งยืน (Top ๑๐๐)

อพท.๔ ร่วมกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้สถานประกอบการที่พักเข้าสู่มาตรฐานโรงแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือโรงแรมสีเขียว (Green Hotel) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งปัจจุบันมีโรงแรมในจังหวัดสุโขทัยได้รับการประเมินและรับ

รางวัลมาตรฐานแล้ว จำนวนรวมทั้งสิ้น ๖ แห่ง ได้แก่ โรงแรมสุโขทัยเทรเซอร์ รีสอร์ท แอนด์ สปา โรงแรมเรือนไทย โรงแรมสุโขทัยเฮอริเทจ โรงแรมสบายสบาย ซึ่งในตำบลเมืองเก่า มีเพียง ๒ โรงแรม ได้แก่ โรงแรมเลเจนด้า สุโขทัยรีสอร์ท และโรงแรมธาราบุรี รีสอร์ท

เนื่องจากการเก็บข้อมูลรายชื่อโรงแรมทั้งหมดในตำบลเมืองเก่า พบว่ามีประมาณ ๕๐ แห่ง แต่มีโรงแรมที่จดทะเบียนอย่างถูกต้องเพียง ๑๘ แห่ง จึงจะสมัครรับการประเมินโรงแรมสีเขียวของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างไรก็ตาม แทบจะไม่มีโรงแรมที่สนใจสมัครเข้าร่วมเลย โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตการณ์โควิดนี้

ทั้งนี้ ในตำบลเมืองเก่า ไม่มีผู้ประกอบการนำเที่ยวท้องถิ่น และในจังหวัดสุโขทัยมีเพียงไม่กี่บริษัท

ข้อคิดเห็นของที่ประชุม ไม่มี

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการ อพท.๔
กรรมการและ
เลขานุการร่วม

วาระที่ ๓.๓ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria , GSTC)

เกณฑ์ GSTC และเกณฑ์ Top ๑๐๐ ระบุถึงนโยบายหรือยุทธศาสตร์ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวไว้ว่าจะต้องมุ่งเน้นความยั่งยืนของการท่องเที่ยว และครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ความสุนทรีย์ สังคมวัฒนธรรม คุณภาพชีวิต สุขอนามัย และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว โดยนโยบายหรือยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะต้องมีความทันสมัย มีระยะเวลาที่เหมาะสม ได้รับการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจากประชาชน สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้และมีการสนับสนุนจากภาคการเมืองในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และมีหลักฐานของการนำไปปฏิบัติ

อพท.๔ เห็นควรให้คณะกรรมการฯ ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตำบลเมืองเก่าตามแนวทาง GSTC โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งได้นำเอาหมวดของเกณฑ์ GSTC และ Top ๑๐๐ มาพิจารณาถึงหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับแต่ละหมวด ซึ่งได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สวัสดิภาพและความเท่าเทียมในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สุขอนามัยและความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ วัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา เพื่อโปรดพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตำบลเมืองเก่าตามแนวทาง GSTC ที่ อพท.๔ ได้ยกร่างมาเบื้องต้น และเพื่อโปรดให้ข้อเสนอแนะว่าคณะกรรมการจะร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ของ

ตำบลเมืองเก่าต่อไปอย่างไรโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

เห็นชอบให้ อพท.๔ จัดการทำแผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว
ตำบลเมืองเก่า โดยให้อ้างอิงจากแผนของรัฐบาล

แผนที่ ๑ ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

แผนที่ ๒ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล

นายปองเลิศ
เฉลิมศิริโรจน์
ประธานชมรมส่งเสริม
การท่องเที่ยวโดยชุมชน
เมืองเก่าสุโขทัย
น.ส.อัญชัญ อินหันทน์
นายกสมาคมท่องเที่ยว
จังหวัดสุโขทัย

เห็นด้วยกับการขับเคลื่อนเมืองเก่าสู่รางวัล Top ๑๐๐ เพราะเป็นการเชื่อมโยงชุมชน
กับการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน และเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนตำบลเมืองเก่าได้
อีกด้วย

เห็นด้วยรางวัล Top ๑๐๐ จะช่วยให้สุโขทัยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้น

นายอภิวัฒน์ ทับทิมโต
ผอ.ททท.สุโขทัย

เห็นด้วย

นายวิรุฬ พรรณเทวี
ผู้ว่าราชการจังหวัด
ประธานกรรมการ

มอบหมาย ททท. ประสานการท่องเที่ยวต่างประเทศ ทำ Quarantine และเก็บ
แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติยุโรปถึงทัศนคติต่อการท่องเที่ยวช่วงโควิด

นายคมกฤษ
ศิริยุทธแสนยาก
โยธาธิการและ
ผังเมืองสุโขทัย

จะช่วยเรื่องการจัดการผังเมืองส่งเสริมเรื่องภูมิทัศน์

นายไชยพจน์ กัณหา
สถิติจังหวัด

เสนอให้เมืองเก่าออกเทศบัญญัติการก่อสร้างที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น
และมีกฎบังคับอย่างเข้มงวด

มติที่ประชุม

โดยในที่ประชุมมีมติเห็นชอบ ดังนี้

๑. อพท.๔ จัดการทำแผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว ตำบล
เมืองเก่า โดยให้อ้างอิงจากแผนของรัฐบาล

แผนที่ ๑ ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

แผนที่ ๒ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล

๒. การขับเคลื่อนเมืองเก่าสู่รางวัล Top ๑๐๐ เพราะเป็นการเชื่อมโยงชุมชนกับ
การท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน และเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนตำบลเมืองเก่า

๓. รางวัล Top ๑๐๐ จะช่วยให้สุโขทัยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้น

๔. มอบหมาย ททท. ประสานการท่องเที่ยวต่างประเทศ ทำ Quarantine และเก็บ

แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติยุโรปถึงทัศนคติต่อการท่องเที่ยวช่วงโควิด

๕. โยธาธิการและผังเมืองสุโขทัยจะช่วยเหลือเรื่องการจัดการผังเมืองส่งเสริมเรื่องภูมิทัศน์
๖. สถิติจังหวัดเสนอให้เมืองเก่าออกเทศบัญญัติการก่อสร้างที่มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น และมีกฎบังคับอย่างเข้มงวด

เรื่อง อื่นๆ

ระเบียบวาระที่ ๔

ไม่มี

เลิกประชุมเวลา

๑๒.๐๐ น.

อลงกต นวรัตน์

ดร.ประครอง สายจันทร์
ผู้จัดการสำนักงานพื้นที่พิเศษ ๔ (อพท.๔)
กรรมการและเลขานุการ
ผู้จัดทำรายงานการประชุม

ภาพประกอบการประชุม
คณะกรรมการการประสานและขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยว
ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ตามหลักเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria, GSTC)
ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๔ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔
ณ โรงแรมสุโขทัยเทอร์เชอร์ รีสอร์ท แอนด์สปา อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

